

Miquel Verd

Fa uns mesos vaig veure un tràiler estrany, suggerent, misteriós, en la línia de la ciència-ficció més inquietant. Era el de A.I. (Inteligencia Artificial), un film que prometia molt però que m'ha decebut en el seu darrer terç de metratge, precisament per fer un canvi desconcertant de gènere, passant de la ciència-ficció (molt ben treballada a nivell de guió i de posada en escena en els dos primers terços de film) a un gènere més propi d'E.T. i que jo qualificaria de fantasiós (encara que A.I. es mou per terrenys molt més anginosos que no pas l'amic extraterrestre dels nens).

La ciència-ficció és un gènere difícil. El seu objectiu primordial és el de crear mons possibles, mons futuribles, a partir d'uns coneixements (generalment científics) que poden suggerir determinades formes de vida o de relació entre éssers de la mateixa o diferent procedència. La seva força es basa en la credibilitat dels fets exposats, però sobretot en la capacitat que aquests fets s'allunyin al màxim de la realitat sense trencar el cordó umbilical que els uneix amb ella. És a dir, una pel·lícula de ciència ficció per adults ha de ser creïble, ens ha de fer volar partint des del terra i, sobretot, no ens ha de deixar caure a mig vol.

Tot i que no entrarem en detalls de guió per no disgustar als qui no han vist la pel·lícula, sí que senyalarem, a fi de concretar, que el punt d'inflexió del que parlem el marca l'abandó de David (Haley Joel Osment), un nen-robot de darrera generació capacitat per estimar, per part de la seva "mare adoptiva" arran d'una sèrie de malentesos. A partir d'aquest moment tota la capacitat suggestiva del film comença a desfer-se lentament. Alguns han escrit, en defensa del director, que aquesta és la part on Spielberg reflexiona sobre la seva dilatada carrera, tot fent una sèrie de referències audiovisuals al seu cinema passat. Personalment diré que el tema del metallenguatge em sembla molt interessant sempre i quan la pel·lícula que estem veient no ens provoqui un tall de digestió.

Preguntar-se què hagués passat amb aquest projecte si l'hagués duit a terme Kubrick, tal i com havia de fer just des-

prés d'acabar *Eyes Wide Shut*, la que ha resultat ser la seva pel·lícula pòstuma, potser no té massa sentit. Realment mai ho sabrem, tot i que podem intuir que el film, més enllà del seu èxit o fracàs, ens hagués deixat més intrigats que no pas el d'Spielberg. De fet, per ser justos, i deixant de banda els estils narratius de cada director, hem de dir que els dos primers terços de pel·lícula d'Spielberg podrien ser signats perfectament per Kubrick, però que, de ben segur, en el final no s'haguessin posat d'acord.

El famós darrer terç de film és el que se sustenta sobre el conte de Pinotxo. El problema d'aquesta part, però, no crec que recaigui en l'aprofitament argumental de l'obra de Col·lodi (ja treballada per Kubrick), sinó en com es desenvolupa. La idea d'un ésser cibernètic que vol esdevenir humà és molt atractiva, però sembla que Spielberg no vulgui o no sigui capaç de manejar-la amb les mateixes coordenades que ha construït en els minuts precedents. Per si hi mancava res, quan tots creiem que la pel·lícula acaba, en un moment ple de bellesa i de contradicció, el director ens obsequia amb un epíleg mal de pair. ¿Què hagués passat si, entre l'abandó de David i el possible final a què ens referim i que tothom detectarà, Spielberg hagués contingut els seus desitjos de fantasia i s'hagués centrat en la ciència-ficció? Des del meu punt de vista s'hagués culminat una gran pel·lícula.

A.I. (Inteligencia Artificial) és un film cuidat, de molt bona factura, en la línia de totes les propostes d'Spielberg. S'hi entreu un treball important de documentació i de recerca i, fins i tot, unes bones dosis de risc per part del director. El jove actor principal, Haley Joel Osment, que en el seu moment ja ens va sorprendre a *El Sexto Sentido*, està impecable, de la mateixa manera que ho està Jude Law interpretant un gigolò cibernètic. Les atmosferes que recrea la pel·lícula són, en la majoria dels casos, sorprenents. Però no estem davant d'una obra rodona. La qualitat dels

detalls, malauradament, no garanteix un bon conjunt.

Com a trista anècdota, cal destacar la presència de les Torres Bessones en dos plans de la pel·lícula, on es mostra un Manhattan inundat a causa del desgel dels casquets polars. Es fa incòmode pensar com n'és d'imprevisible el futur i alhora com n'és de difícil la ciència-ficció. Per això, no voldria acabar sense recomanar el visionat d'*A.I. (Inteligencia Artificial)*, ja que, tot i els meus retrets, es tracta d'una pel·lícula arriscada en els seus plantejaments i que no deixa indiferent, cosa no gaire freqüent en el cinema comercial. Al cap i a la fi la meua no és més que una simple opinió.

Dades tècniques de la pel·lícula:

Títol original: *A.I. Artificial Intelligence*
Any: 2001

Nacionalitat: EEUU

Durada: 145 minuts.

Producció: Amblin Entertainment, Stanley Kubrick Productions, Dreamworks Pictures per a Warner Bros.

Director: Steven Spielberg

Fotografia: Janusz Kaminski

Música: John Williams

Intèrprets: Haley Joel Osment (David), Jude Law (Gigolo Joe), Frances O'Connor (Monica Swinton), Brendan Gleeson (Lord Johnson-Johnson), Sam Robards (Henry Swinton), William Hurt (Professor Hobby). ■

